

USR.

**Inițiativa legislativă
„Prima Casă Verde”, o soluție
pentru cetățeni în criza energiei**

„Prima Casă Verde”, o soluție pentru cetățeni în criza energiei

Proiectul „Prima Casă Verde” este soluția pentru o serie de probleme cu care se confruntă în acest moment România: sărăcia energetică, numărul scăzut al locuințelor cu un grad mare de eficiență energetică, creșterea continuă a costurilor cu energia electrică și termică, numărul scăzut de prosumatori, tranziția lentă către producerea de energie verde.

● Situația actuală

Românii se confruntă la ora actuală cu o serie de provocări majore în ceea ce privește costurile pe care le implică facturile la energia electrică pentru consumul casnic; se poate vorbi despre o veritabilă criză în domeniul energetic în care conceptele de cetățeni vulnerabili și sărăcie energetică nu mai reprezintă concepte strict teoretice, ci devin pe zi ce trece realități triste la nivelul întregii țări.

● Lege pentru viitor

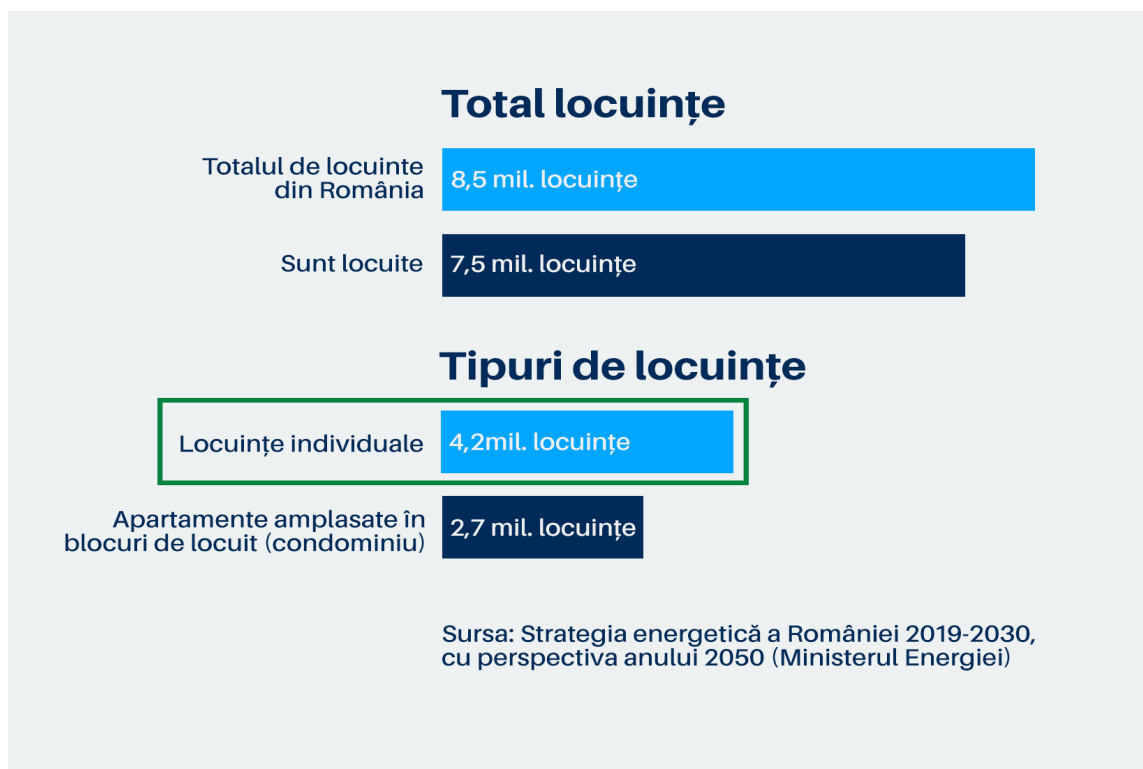
Este nevoie de o serie de măsuri în vederea combaterii crizei energetice, dar și accelerarea tranziției către energia verde. Prezenta propunere legislativă reprezintă un pas important în vederea promovării investițiilor în locuințele individuale, stimulând inițiativa cetățenilor de a lua în considerare implementarea unor măsuri care, pe termen mediu și lung, să ducă la o scădere a prețului facturilor la utilități.

Obiective principale

O politică verde pentru reducerea costurilor suportate de cetățeni cu energia.
Combaterea pe termen mediu și lung a efectelor crizei energiei resimțite de cetățeni.

Eficiența energetică a locuințelor, în România

Eficiența energetică a clădirilor din țara noastră este scăzută, majoritatea construcțiilor fiind clădiri construite în urmă cu peste 25 de ani. Românii sunt interesați de creșterea performanței energetice a locuințelor, însă nu demarează investițiile din cauza unor limitări financiare.

Majoritatea locuințelor din România au fost construite fie înainte de 1989, fie la începutul anilor '90. Având în vedere slaba calitate a majorității acestor construcții, ele sunt acum ineficiente din punct de vedere energetic, ceea ce generează un consum ridicat de energie.

În *Strategia energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050*, elaborată de Ministerul Energiei, sunt menționate cifre îngrijorătoare în ceea ce privește situația eficienței energetice a locuințelor din România.

Documentul notează că din totalul de circa 8,5 milioane locuințe, aproximativ

7,5 milioane sunt locuite. Dintre acestea din urmă, aproximativ 4,2 milioane sunt locuințe individuale, iar 2,7 milioane sunt apartamente amplasate în blocuri de locuit (condominiu).

Una dintre problemele majore este reprezentată de faptul că aproximativ 3,5 milioane de locuințe (marea majoritate în mediul rural) folosesc pentru încălzire combustibil solid – în principal lemne, dar și cărbune – ars în sobe cu randament foarte scăzut.

Acest lucru, combinat cu o precară termoizolare a locuinței, duce la un consum mare de resurse pentru generarea unei energii (căldura) care se risipește.

Creșterea eficienței energetice a locuințelor

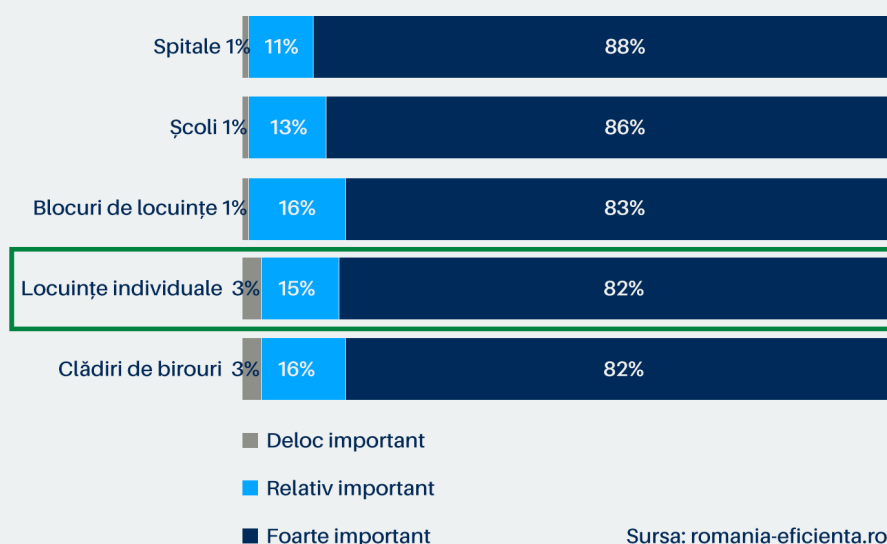
Eficiența energetică a locuințelor individuale poate crește considerabil printr-o renovare aprofundată, dar și prin montarea unor sisteme pentru producerea în regim propriu de energie și căldură.

Optimizarea consumului este bazat, în principal, pe eficiența energetică. Asta presupune o utilizare rațională a

energiei, prin procese și mijloace mai eficiente.

Soluții viabile precum montarea de panouri fotovoltaice, a pompelor de căldură sau a oricăror alte sisteme sau metode de creștere a eficienței energetice pot beneficia de garantarea creditului de către stat, precum și de subvenționarea dobânzii.

Importanța eficienței energetice pentru români

Sursa: romania-eficienta.ro, iunie 2022

UE: creșterea securității energetice și a calității vieții

Dezvoltarea eficienței energetice și a energiei din surse regenerabile sunt unele dintre principalele obiective ale Uniunii Europene. Aceste două componente sunt parte integrantă a mai multor proiecte. Pe de-o parte, eficiența energetică joacă un rol important în strategia dezvoltării infrastructurii energetice transeuropene și creșterea securității energetice a UE. Pe de altă parte, este un factor important în diminuarea sărăciei energetice și creșterea calității vieții cetățenilor, precum și în reducerea poluării. Eficiența energetică este considerată cea mai puțin

costisitoare metodă pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES).

De asemenea, Comisia Europeană a stabilit un obiectiv clar pentru anul 2030: scăderea consumului de energie cu 9%. Asta presupune ca țările membre să adopte măsuri prin care să diminueze consumul final de energie cu 1,5% în fiecare an, începând din 2024. Pentru atingerea obiectivului, țările membre UE trebuie să accelereze proiectele pentru izolarea clădirilor, instalarea unor sisteme de încălzire/răcire eficiente și creșterea numărului de prosumatori.

3 din 10 gospodării se confruntă cu fenomenul sărăciei energetice

Una dintre cele mai pregnante cauze care nu numai că generează, dar amplifică fenomenul sărăciei energetice, este reprezentată de slaba sau inexistentă izolare termică a locuințelor. Această situație este generată la rândul său de starea financiară precară, lipsa alternativelor și a sprijinului din partea statului.

Costurile cu energia sunt din ce în ce mai mari, iar **consumatorii casnici sunt cei mai vulnerabili** la creșterile de preț, atât la electricitate cât și la gaze naturale.

Conform datelor statistice, aproximativ 33% dintre gospodării au mari dificultăți în a-și putea achita facturile la energie. În același timp, un studiu realizat de **Observatorul Sărăciei Energetice** ne indică faptul că 2 din 10 gospodării se află într-o așa-zisă sărăcie energetică ascunsă, în sensul diminuării drastice, sub nivelul de confort, a consumului de energie în vederea economisirii.

Prin sărăcie energetică se înțelege, în general, incapacitatea gospodăriilor de a-și asigura consumul necesar de energie, la costuri accesibile.

Persoanele care trăiesc în condiții de precaritate socială recurg, de regulă, la raționalizarea consumului.

Limitarea drastică a consumului conduce la un trai în condiții nesănătoase, fără lumină corespunzătoare, fără căldură și fără apă caldă și implicit la dezvoltarea unor probleme de sănătate fizică și psihică și la marginalizare socială.

Combaterea sărăciei energetice prin programul „Prima Casă Verde”

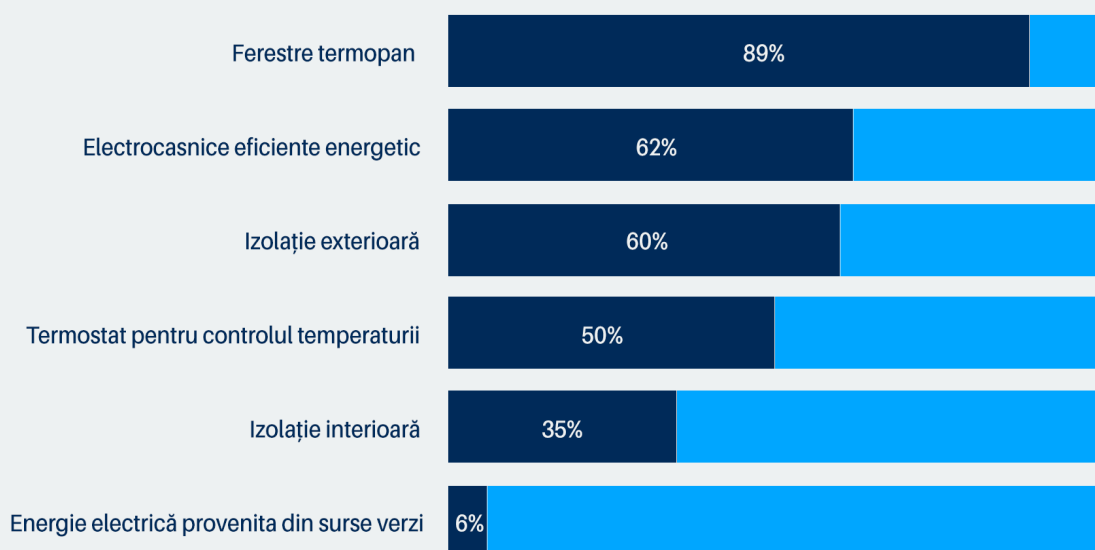
Propunerea USR: program național pentru sprijinirea persoanelor fizice

Eficiența energetică a locuințelor individuale poate fi îmbunătățită considerabil prin renovări aprofundate, dar și prin montarea de sisteme pentru producerea în sistem propriu de energie și căldură.

Soluțiile cele mai accesate până în prezent au fost utilizarea tâmplăriei cu termopan sau înlocuirea electrocasnicelor cu unele mai eficiente energetic și, într-o măsură mai mică, izolație exterioară și termostate pentru controlul temperaturii.

Programul „Prima casă verde” presupune implementarea unui mecanism de finanțare pentru consumatorii casnici, proprietari de locuințe individuale, în vederea creșterii gradului de eficiență energetică a locuințelor (termoizolarea locuințelor, instalarea de pompe de căldură, instalarea panourilor solare), fapt care va conduce atât la creșterea gradului de autonomie energetică a locuințelor, cât și la eficientizarea energetică a acestora.

Îmbunătățiri preferate de români până în prezent

Sursa: romania-eficienta.ro, iunie 2022

Mecanismul programului „Prima Casă Verde”

Inițiativa legislativă a USR - „Prima Casă Verde” - propune implementarea unui mecanism de finanțare pentru consumatorii casnici: garantarea de către stat și subvenționarea dobânzii a creditelor accesate pentru investiții în creșterea eficienței energetice sau pentru creșterea gradului de autonomie sau independenței energetice a imobilelor.

● Condiții de eligibilitate

Condițiile pentru a beneficia de programul „Prima casă verde”:

- persoana fizică interesată trebuie să facă dovada că deține în proprietate exclusivă sau co-proprietate locuința ce se dorește a fi eficientizată energetic;
- persoana fizică interesată face dovada unui raport energetic care să prevadă posibilitatea tehnică și funcțională a creșterii gradului de eficiență energetică a locuinței;
- persoana fizică interesată prezintă un proiect tehnic în vederea posibilității amplasării unor sisteme de producere a energiei (putere minimă instalată de 3kW).

Ca atare, în funcție de nevoi, fiecare persoană fizică interesată va putea să opteze pentru oricare dintre cele două tipuri de investiții.

Creșterea gradului de eficiență energetică a locuințelor (termoizolare, renovare etc.)

Creșterea gradului de autonomie energetică a locuințelor prin producerea proprie de energie necesară a fi utilizată

Modalități și limite de creditare

Garanția acordată este limitată la credite contractate de până la 10.000 de euro, exclusiv dobânzi sau speze bancare pe o perioadă de maximum 10 ani.

Programul se va derula prin intermediul băncilor comerciale care vor semna un acord cadru cu Ministerul Finanțelor.

Consumatorii casnici, persoane fizice, vor aplica pentru un credit la băncile comerciale partenere în program. Statul român

va asigura garanția și va subvenționa dobânda pentru creditele acordate prin programul „Prima casă verde”, în baza unei scheme de finanțare *risk sharing* în care banca va avea garantată o parte de 90% din credit.

Pentru asigurarea sustenabilității programului, ratele de dobândă aplicabile vor fi fixe și vor fi stabilite nivele maxime la care pot ajunge băncile în acordarea acestor credite.

Proceduri în cazul întârzierilor plății ratelor

Pentru debitorii care vor înregistra întârzieri la plata ratelor, poate exista posibilitatea de a face o restructurare până la maximum 12 ani, considerând perioada totală de rambursare.

În cazul în care debitorii vor înceta plățile, statul român este îndreptățit să urmărească colectarea debitelor restante până la stingerea oricărui debit prin orice mijloc posibil.

Sprijinirea creșterii numărului de prosumatori

Atingerea independenței energetice a României presupune nu numai creșterea capacităților mari de producție, dar și a celor independente, la nivelul locuințelor individuale. Măsura „Prima Casă Verde”, prin modalitatea de creditare propusă, poate duce la creșterea numărului de prosumatori din țara noastră.

Consumul de energie la locul de producere a acesteia a devenit un punct important pe agenda dezvoltării rețelelor de producție la nivel european, fiind considerat un model viabil pentru schimbarea actualului mod de funcționare a sistemului energetic.

În România, conform datelor statistice de la ANRE, avem puțin peste 24.000 de prosumatori. Situația ar fi putut fi mult mai bună, dar un mix de factori a împiedicat creșterea acestui segment.

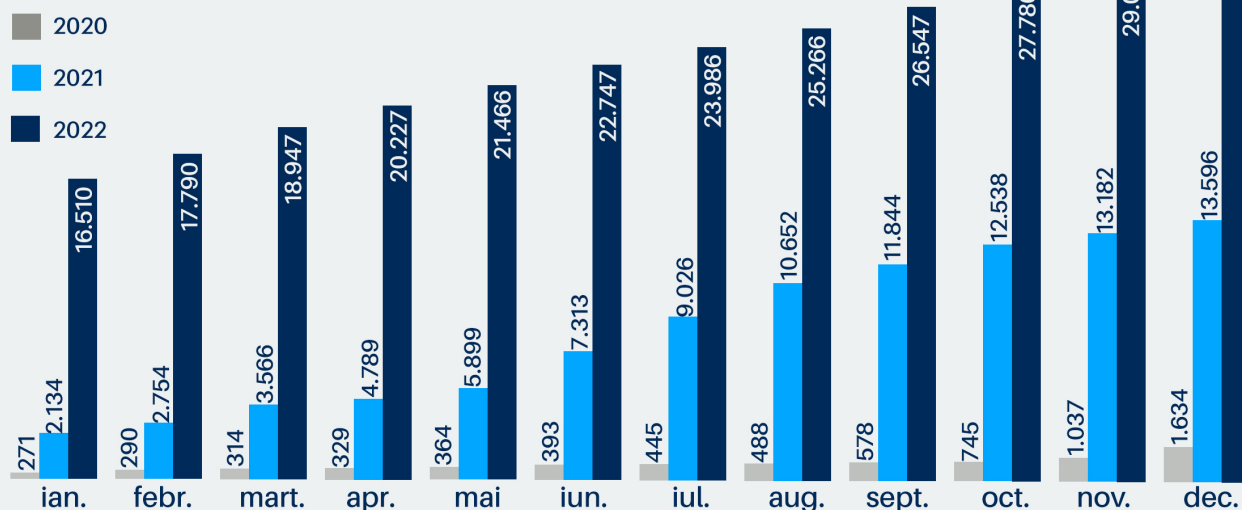
Numărul prosumatorilor a fost influențat în mod direct de existența unui vid legislativ, a unor probleme legate de conectarea la rețeaua națională pentru distribuția surplusului de energie, precum și a prețurilor destul de mari

pentru achiziționarea echipamentelor necesare.

Dacă în cazul legislației și a problemelor de conectare la rețea s-au făcut progrese, problema privind costurile prohibitive pentru echipamente rămâne una de actualitate. Prin propunerea legislativă „Prima Casă Verde” se facilitează finanțarea instalațiilor de producere a energiei electrice chiar la locul de consum pentru locuințe individuale. Estimăm că din cei 500.000 de mii de potențiali beneficiari ai schemei de finanțare propuse prin acest proiect legislativ, aproape jumătate vor accesa fondurile pentru a deveni prosumatori. Asta înseamnă o creștere a actualului număr de prosumatori din România la aproape 300.000.

Evoluția lunară a numărului de proconsumatori în perioada 2020-2022 (estimat)

Sursa: ANRE

Exemple de cheltuieli eligibile pentru finanțare prin „Prima Casă Verde”

Potrivit proiectului de lege, se încadrează la creditare cu dobândă subvenționată prin programul “Prima casă verde” orice tehnologie care asigură eficiența energetică a locuinței, acesta fiind obiectivul final. În funcție de nevoile specifice, aceste tehnologii pot fi combinate în limita pragului de 10.000 de euro pentru a instala sisteme complete.

Pompa de căldură

Folosește energia electrică doar pentru activarea compresorului, în timp ce energia termică absorbită liber, din mediul extern, este de 3-4 ori mai mare decât energia consumată.

Preț estimativ: 7.000-27.000 lei

Panourile fotovoltaice

Acestea pot scădea facturile la energie electrică cu până la 90%.

**Preț estimativ:
5.000 - 10.000 euro**

Bateria de stocare de 5 kW

Poate asigura timp de 12 ore consumul obișnuit al casei, format din becuri, televizor, frigider, laptop, centrală termică pe gaz.

Preț estimativ: 2.000-50.000 lei

Tâmplărie termoizolantă

Tâmplăria termoizolantă cu termopan reduce pierderile de căldură de la 90% (cât se poate pierde prin sticla obișnuită), la numai 10%.

Preț estimativ: 270-900 lei

Termoizolația externă

Prin termoizolația externă cu vată bazaltică, polistiren, spumă poliuretanică etc. a tuturor pereților scade consumul de energie cu până la 35%.

Preț estimativ: 40-80 lei/mp

Sistemul de ventilație cu recuperare de căldură

Preîncălzește aerul proaspăt cu căldura aerului evacuat, are eficiență ridicată de transfer a căldurii de până la 95%.

Preț estimativ: de la 11.000 lei

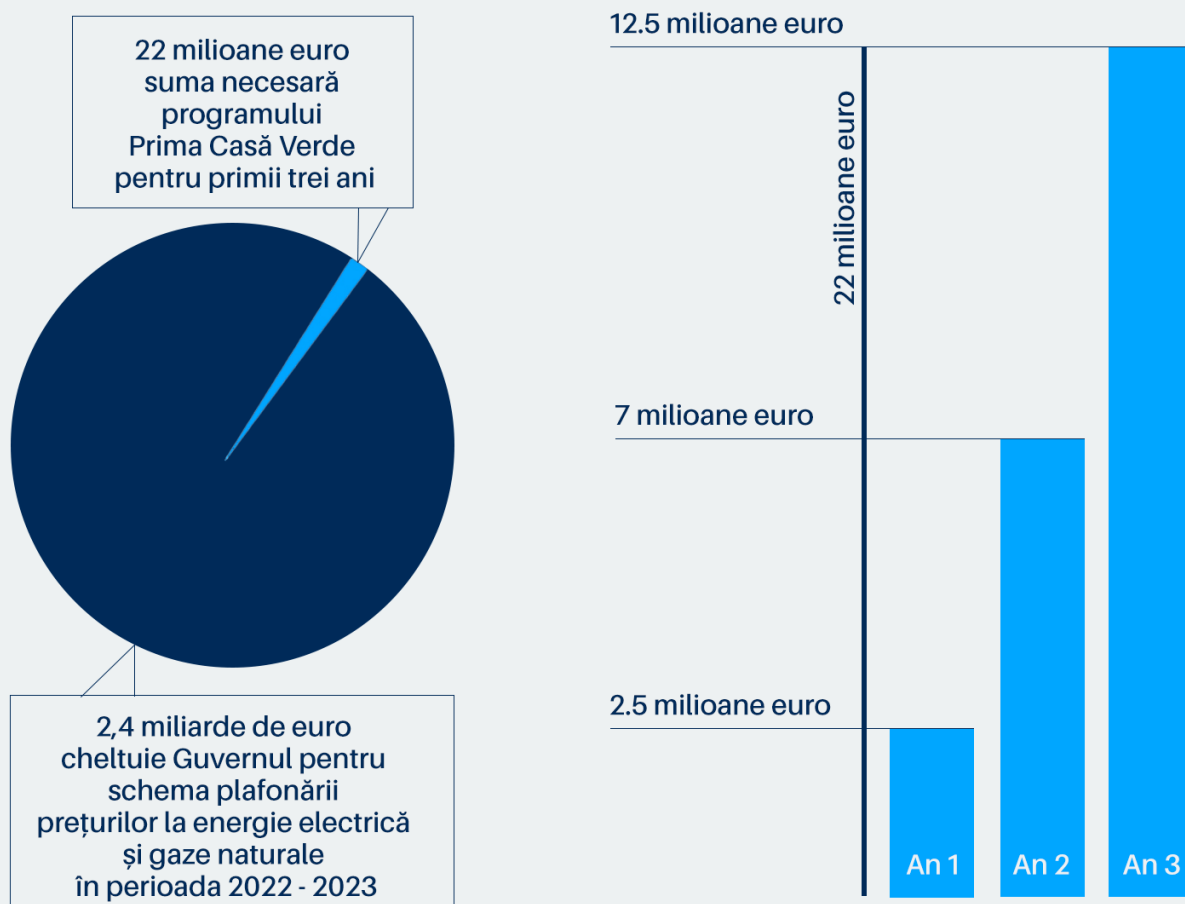

Impactul bugetar și beneficiarii programului „Prima Casă Verde”

● Subvenționarea creditelor pentru persoanele fizice

Statul român va subvenționa în totalitate dobânda plătită de către consumatorul casnic. Dobânda va fi finanțată de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor – Acțiuni Generale, sub formă de grant către Finanțator.

Finanțatorul va asuma și va transmite FNGCIMM lunar documentele justificative necesare pentru plata grantului - componenta de dobândă.

● Condiții avantajoase pentru creditare

Dobânda creditului va fi reglementată ca un maxim de indice IRCC +2% (similar "prima casă") sau o dobândă fixă de maxim 5%. Se estimează un cost total de 2,5 milioane euro în primul an de funcționare a programului, urmând să crească progresiv, conform tabelului.

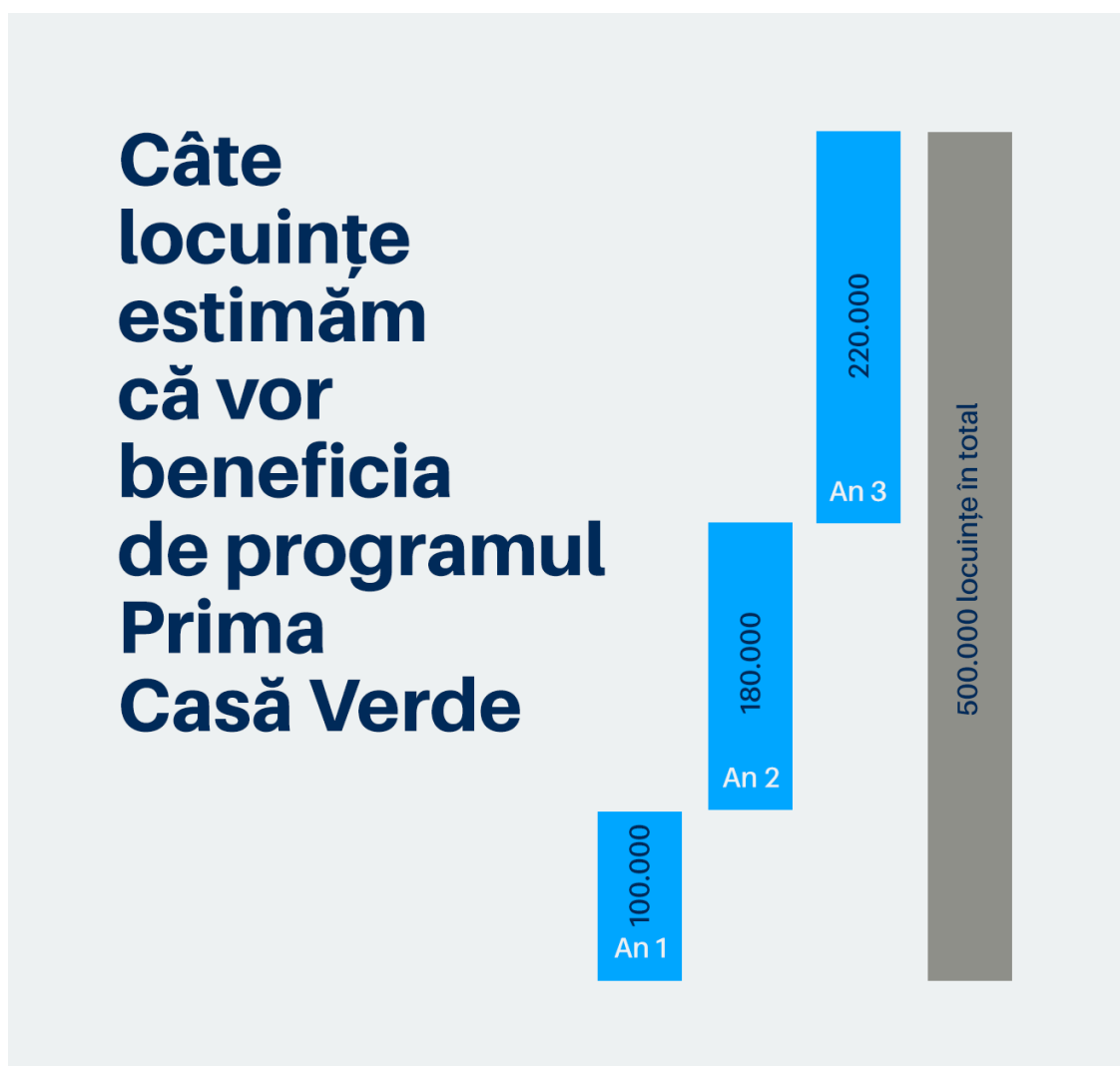
Plafonul de garantare, alocat de către Ministerul Finanțelor, se va stabili anual și va funcționa ca o sumă totală din care băncile pot trage.

Costurile creditului sunt suportabile pentru o familie compusă din doi adulți cu salarii minime pe economie, care se va încadra fără probleme la un astfel de credit, în condițiile în care nu mai au alte expuneri.

● Românii cu salariul minim pe economie, eligibili

O familie care câștigă un singur salariu minim pe economie se va încadra la un credit mai mic, până în 7.000 euro.

Condițiile specifice de creditare se pot determina în baza profilului aplicantului dar și a produsului de creditare care va fi creat de către băncile comerciale.

Trendul european

Un studiu realizat de Comisia Europeană relevă faptul că, în prezent, 75% din stocul de clădiri din UE are o performanță energetică scăzută.

UE va încuraja, în următorii ani, creșterea performanței energetice a clădirilor. Se ia în considerare inclusiv crearea unui Pașapoart de renovare a clădirilor.

Statele UE beneficiază de suport pentru a demara la scară largă ample procese pentru creșterea eficienței energetice.

Eficiența energetică joacă un rol important în programul UE „Fit to 55/Pregătiți pentru 55”. Obiectivul programului este ca UE să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % până în 2030, comparativ cu 1990.

În cadrul programului „Fit to 55” se menționează clar că statele membre vor introduce măsuri în reglementările și codurile privind construcțiile și, acolo unde este aplicabil, în schemele suport, pentru a crește cota de electricitate, încălzire și răcire din surse regenerabile în stocul de clădiri.

Proiectul legislativ „Prima Casă Verde”, iată, este în linie cu planurile UE pentru creșterea eficienței energetice și creșterea producției de energie din surse regenerabile.

este
un proiect **USR.**

INIȚIATORI

**Pollyanna
Hangan**

deputată USR

Denisa Neagu

deputată USR